
Προληπτική
Συντήρηση Έργων
Τέχνης

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Το Κέντρο Επιμόρφωσης και Δια Βίου Μάθησης (Κ.Ε.ΔΙ.ΒΙ.Μ.) του **Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών (Ε.Κ.Π.Α.)** σας καλωσορίζει στο Πρόγραμμα Συμπληρωματικής εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης και συγκεκριμένα στο πρόγραμμα επαγγελματικής επιμόρφωσης και κατάρτισης με τίτλο **«Προληπτική Συντήρηση Έργων Τέχνης»**.

Η ανάγκη συνεχούς επιμόρφωσης και πιστοποίησης επαγγελματικών δεξιοτήτων οδήγησε το **Πρόγραμμα Συμπληρωματικής εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης (E-Learning)** του Ε.Κ.Π.Α. στο σχεδιασμό των πρωτοποριακών αυτών Προγραμμάτων Επαγγελματικής Επιμόρφωσης και Κατάρτισης, με γνώμονα τη **διασύνδεση της θεωρητικής με την πρακτική γνώση**, αναπτύσσοντας κυρίως, την εφαρμοσμένη διάσταση των επιστημών στα αντίστοιχα επαγγελματικά πεδία.

Στη συνέχεια, σας παρουσιάζουμε αναλυτικά το πρόγραμμα σπουδών για το πρόγραμμα επαγγελματικής επιμόρφωσης και κατάρτισης: **«Προληπτική Συντήρηση Έργων Τέχνης»**, τις προϋποθέσεις συμμετοχής σας σε αυτό, καθώς και όλες τις λεπτομέρειες που πιστεύουμε ότι είναι χρήσιμες, για να έχετε μια ολοκληρωμένη εικόνα του προγράμματος.

2. ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Τα έργα τέχνης αλλά και κάθε αντικείμενο καλλιτεχνικής και ιστορικής αξίας αποτελούν τον θησαυρό της πολιτιστικής μας κληρονομιάς.

Βάσει των νέων προδιαγραφών της μουσειολογίας και της διατήρησης των έργων τέχνης, η “πρόληψη” είναι καλύτερη από την “θεραπεία”, όχι μόνο στην υγεία του ανθρώπου, αλλά και στην υγεία των έργων τέχνης. Η προληπτική συντήρηση λόγω των κλιματολογικών αλλαγών, της οικονομικής δυσπραγίας και της έλλειψης αναγκαίου προσωπικού έχει γίνει πλέον προτεραιότητα για την μελλοντική διατήρηση των αντικειμένων που φέρουν αρχαιολογική, ιστορική, λαογραφική, εθνογραφική, θρησκευτική και καλλιτεχνική αξία.

Η προληπτική συντήρηση αποσκοπεί στην επιβράδυνση, εξάλειψη ή αποτροπή των παραγόντων φθοράς μιας συλλογής ή ενός έργου μεμονωμένα. Συμπεριλαμβάνει όλες τις διαδικασίες και τον εξοπλισμό για τον έλεγχο των περιβαλλοντικών παραμέτρων (υγρασία, θερμοκρασία, ακτινοβολία, ρύποι), την επιλογή των υλικών κατασκευής μουσειακών προθηκών και υλικών για την έκθεση και αποθήκευση των τέχνηργων και πώς αυτά αλληλεπιδρούν μεταξύ τους. Τέλος, “νοιάζεται” για τον τρόπο μεταχείρισης και μεταφοράς των έργων εντός και εκτός μιας συλλογής ή ενός μουσειακού χώρου.

Κύριος σκοπός του συγκεκριμένου προγράμματος είναι να εκπαιδεύσει αλλά και να ευαισθητοποιήσει περαιτέρω τους ειδικούς στο χώρο της διατήρησης και της μουσειολογίας αλλά και το ευρύ κοινό όπου συλλέγει ή διατηρεί έργα τέχνης.

Ο εκπαιδευόμενος μαθαίνει να αναγνωρίζει τα αίτια των φθορών σε ένα έργο τέχνης και με ποιο τρόπο να τις προλαμβάνει. Εξετάζονται βασικές αρχές διαχείρισης, προστασίας και διατήρησης έργων τέχνης και τα χαρακτηριστικά της προληπτικής συντήρησης, μιας επιστήμης που θα μπορούσε να οριστεί ως το σύνολο των τεχνικών και οικονομικών σκέψεων, καθώς και των επιστημονικών μεθόδων που υφίστανται και εφαρμόζονται, με στόχο την ασφαλή και αποτελεσματική διατήρηση της πολιτιστικής κληρονομιάς.

Το πρόγραμμα απευθύνεται σε απόφοιτους καλλιτεχνικών σχολών, σχολών συντήρησης έργων τέχνης, επαγγελματίες όπου εργάζονται σε πολιτιστικά ιδρύματα και σε όσους ενδιαφέρονται να κατανοήσουν τις έννοιες της διατήρησης και προληπτικής συντήρησης των έργων τέχνης. Οι εκπαιδευόμενοι λαμβάνουν γνώση για τα πιο σημαντικά πεδία της προληπτικής συντήρησης, πεδία που είναι εστιασμένα στις ανάγκες των μουσείων και των συλλογών. Με αυτό τον τρόπο οι επαγγελματίες του χώρου α) εξοικειώνονται με τις έννοιες και τον σκοπό της προληπτικής συντήρησης β) είναι σε θέση να εφαρμόζουν τις βασικές αρχές της, καθώς και γ) να επικυρώνουν τις γνώσεις τους σχετικά με τα σημερινά πρότυπα και τον εξοπλισμό.

3. ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΥΠΟΨΗΦΙΩΝ ΠΟΥ ΓΙΝΟΝΤΑΙ ΔΕΚΤΟΙ ΣΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ - ΤΡΟΠΟΣ ΕΝΤΑΞΗΣ

Αίτηση συμμετοχής μπορούν να υποβάλλουν:

- ▶ απόφοιτοι Πανεπιστημίου/ΤΕΙ της ημεδαπής και της αλλοδαπής
- ▶ απόφοιτοι δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης με συναφή στο αντικείμενο εργασιακή εμπειρία

Η αίτηση συμμετοχής υποβάλλεται ηλεκτρονικά, μέσω της ιστοσελίδας:

<https://elearningekpa.gr/>

4. ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ

Τα προαπαιτούμενα για την παρακολούθηση του Προγράμματος από τους εκπαιδευόμενους είναι:

- ▶ Πρόσβαση στο Διαδίκτυο
- ▶ Κατοχή προσωπικού e-mail
- ▶ Βασικές γνώσεις χειρισμού ηλεκτρονικών υπολογιστών

5. ΤΡΟΠΟΣ ΔΙΕΞΑΓΩΓΗΣ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Η διδασκαλία στα προγράμματα εξ αποστάσεως επαγγελματικής επιμόρφωσης και κατάρτισης του Κέντρου Επιμόρφωσης και Δια Βίου Μάθησης του ΕΚΠΑ διεξάγεται μέσω του διαδικτύου, προσφέροντας στον εκπαιδευόμενο «αυτονομία», δηλαδή δυνατότητα μελέτης ανεξαρτήτως περιοριστικών παραγόντων, όπως η υποχρέωση της φυσικής του παρουσίας σε συγκεκριμένο χώρο και χρόνο.

Το εκπαιδευτικό υλικό του προγράμματος διατίθεται σταδιακά, ανά διδακτική ενότητα, μέσω ειδικά διαμορφωμένων ηλεκτρονικών τάξεων. Κατά την εξέλιξη κάθε θεματικής ενότητας αναρτώνται σε σχετικό link οι απαραίτητες για την ομαλή διεξαγωγή της εκπαιδευτικής διαδικασίας ανακοινώσεις.

Ο εκπαιδευόμενος, αφού ολοκληρώσει τη μελέτη της εκάστοτε διδακτικής ενότητας, καλείται να υποβάλει ηλεκτρονικά, το αντίστοιχο τεστ αξιολόγησης. Τα τεστ μπορεί να περιλαμβάνουν ερωτήσεις αντιστοίχισης ορθών απαντήσεων, πολλαπλής επιλογής, αληθούς/ψευδούς δήλωσης, ή υπλοαd, όπου ο εκπαιδευόμενος θα πρέπει να διατυπώσει και να επισυνάψει την απάντησή του. Η θεματική ενότητα μπορεί να συνοδεύεται από τελική εργασία, η οποία διατίθεται κατά την ολοκλήρωση της θεματικής ενότητας (εφόσον το απαιτεί η φύση της θεματικής ενότητας) και αφορά το σύνολο της διδακτέας ύλης.

Παράλληλα, παρέχεται **πλήρης εκπαιδευτική υποστήριξη** δεδομένου ότι ο εκπαιδευόμενος μπορεί να απευθύνεται ηλεκτρονικά (για το διάστημα που διαρκεί το εκάστοτε μάθημα) στον ορισμένο εκπαιδευτή του, μέσω ενσωματωμένου στην πλατφόρμα ηλεκτρονικού συστήματος επικοινωνίας, για την άμεση επίλυση αποριών σχετιζόμενων με τις θεματικές ενότητες και τις ασκήσεις αξιολόγησης ή την τελική εργασία.

6. ΤΡΟΠΟΣ ΕΞΕΤΑΣΗΣ ΚΑΙ ΒΑΘΜΟΛΟΓΗΣΗΣ

Σε κάθε διδακτική ενότητα ο εκπαιδευόμενος θα πρέπει να επιλύει και να υποβάλλει ηλεκτρονικά το αντίστοιχο τεστ, τηρώντας το χρονοδιάγραμμα που έχει δοθεί από τον εκπαιδευτή του. Η κλίμακα βαθμολογίας κυμαίνεται από 0 έως 100%. Συνολικά, η βαθμολογία κάθε θεματικής ενότητας προκύπτει κατά το 60% από τις ασκήσεις αξιολόγησης και κατά το υπόλοιπο 40% από την τελική εργασία, η οποία εκπονείται στο τέλος του συγκεκριμένου μαθήματος και εφόσον το απαιτεί η φύση αυτού.

Η χορήγηση του **Πιστοποιητικού Επιμόρφωσης** πραγματοποιείται, όταν ο εκπαιδευόμενος λάβει σε όλα τα μαθήματα βαθμό μεγαλύτερο ή ίσο του 50%. Σε περίπτωση που η συνολική βαθμολογία ενός ή περισσότερων μαθημάτων δεν ξεπερνά το 50%, ο εκπαιδευόμενος έχει τη δυνατότητα

επανεξέτασης των μαθημάτων αυτών μετά την ολοκλήρωση της εκπαιδευτικής διαδικασίας του προγράμματος. Η βαθμολογία που θα συγκεντρώσει κατά τη διαδικασία επανεξέτασής του είναι και η οριστική για τα εν λόγω μαθήματα, με την προϋπόθεση ότι ξεπερνά εκείνη που συκέντρωσε κατά την κανονική διάρκεια της εκπαιδευτικής διαδικασίας. Σε διαφορετική περίπτωση διατηρείται η αρχική βαθμολογία.

7. ΛΟΙΠΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΟΜΕΝΩΝ - ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΧΟΡΗΓΗΣΗΣ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΤΙΚΟΥ

Πέρα από την **επιτυχή ολοκλήρωση** του προγράμματος για τη χορήγηση του Πιστοποιητικού απαιτούνται τα εξής:

► **Συμμετοχή του εκπαιδευόμενου στη διαδικασία Δειγματοληπτικού Ελέγχου Ταυτοποίησης**

Η διαδικασία Δειγματοληπτικού Ελέγχου Ταυτοποίησης Εκπαιδευόμενου στοχεύει στη διασφάλιση της ποιότητας των παρεχομένων εκπαιδευτικών υπηρεσιών. Συγκεκριμένα, εξουσιοδοτημένο στέλεχος του Κέντρου Επιμόρφωσης και Δια Βίου Μάθησης του ΕΚΠΑ, επικοινωνεί τηλεφωνικώς με ένα τυχαίο δείγμα εκπαιδευόμενων, προκειμένου να διαπιστωθεί εάν συμμετείχαν στις εκπαιδευτικές διαδικασίες του προγράμματος, εάν αντιμετώπισαν προβλήματα σε σχέση με το εκπαιδευτικό υλικό, την επικοινωνία με τον ορισμένο εκπαιδευτή τους, καθώς και με τη γενικότερη μαθησιακή διαδικασία. Η τηλεφωνική επικοινωνία διεξάγεται με την ολοκλήρωση του εκάστοτε προγράμματος, ενώ η μέση χρονική διάρκειά της συγκεκριμένης διαδικασίας είναι περίπου 2-3 λεπτά.

Σε περίπτωση μη συμμετοχής του εκπαιδευόμενου στη διαδικασία Δειγματοληπτικού Ελέγχου Ταυτοποίησης, εφόσον κληθεί, ή μη ταυτοποίησής του κατά τη διεξαγωγή της, δεν χορηγείται το πιστοποιητικό σπουδών, ακόμα και αν έχει ολοκληρώσει επιτυχώς την εξ αποστάσεως εκπαιδευτική διαδικασία.

► **Συμμετοχή του εκπαιδευόμενου στη διαδικασία Δειγματοληπτικού Ελέγχου Εγγράφων**

Ο δειγματοληπτικός έλεγχος εγγράφων διασφαλίζει την εγκυρότητα των στοιχείων που έχει δηλώσει ο εκπαιδευόμενος στην αίτηση συμμετοχής του στο Πρόγραμμα και βάσει των οποίων έχει αξιολογηθεί και εγκριθεί η αίτηση συμμετοχής του σε αυτό.

Κατά τη διάρκεια ή μετά το πέρας του προγράμματος, πραγματοποιείται δειγματοληπτικός έλεγχος εγγράφων από τη Γραμματεία. Ο εκπαιδευόμενος θα πρέπει να είναι σε θέση να προσκομίσει τα απαραίτητα δικαιολογητικά τα οποία πιστοποιούν τα στοιχεία που έχει δηλώσει στην αίτηση

συμμετοχής (Αντίγραφο Πτυχίου, Αντίγραφο Απολυτήριου Λυκείου, Βεβαίωση Εργασιακής Εμπειρίας, Γνώση Ξένων Γλωσσών κ.τ.λ.).

Σε περίπτωση μη συμμετοχής του εκπαιδευόμενου στη διαδικασία Δειγματοληπτικού Ελέγχου Εγγράφων, εφόσον κληθεί, ή μη ύπαρξης των δικαιολογητικών αυτών, δεν χορηγείται το πιστοποιητικό σπουδών, ακόμα και αν έχει ολοκληρώσει επιτυχώς την εξ αποστάσεως εκπαιδευτική διαδικασία.

► **Αποπληρωμή του συνόλου των διδάκτρων**

Ο εκπαιδευόμενος θα πρέπει να μην έχει οικονομικής φύσεως εκκρεμότητες. Σε περίπτωση που υπάρχουν τέτοιες, το πιστοποιητικό σπουδών διατηρείται στο αρχείο της Γραμματείας, μέχρι την ενημέρωση της για τη διευθέτηση της εκκρεμότητας.

Αναλυτική περιγραφή των παραπάνω υπάρχει στον Κανονισμό Σπουδών:

<https://elearningekpa.gr/regulation>

8. ΣΥΓΓΡΑΦΕΙΣ ΤΟΥ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΥΛΙΚΟΥ

Οι συγγραφείς του εκπαιδευτικού υλικού είναι μέλη ΔΕΠ του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών ή και ειδικοί εμπειρογνώμονες με ιδιαίτερη συγγραφική καταξίωση, οι οποίοι κατέχουν πολύ βασικό ρόλο στην υλοποίηση του προγράμματος.

9. ΠΩΣ ΔΙΑΜΟΡΦΩΝΕΤΑΙ Η ΥΛΗ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Το πρόγραμμα επαγγελματικής επιμόρφωσης και κατάρτισης περιλαμβάνει **5 θεματικές ενότητες (μαθήματα)**.

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ

ΜΑΘΗΜΑ 1: Εισαγωγή στις Έννοιες Διατήρησης, Βιβλιογραφία & Διεθνείς Οργανισμοί: πρόληψη, πρόγνωση & θεραπεία

ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ 1: Προληπτική συντήρηση, συντήρηση και αποκατάσταση: διαφορές, ομοιότητες. Θεσμικό πλαίσιο της συντήρησης.

Στην παρούσα ενότητα θα γίνει μία πρώτη εισαγωγή στις έννοιες της επιστήμης της συντήρησης και το θεσμικό πλαίσιο που στηρίζει και ορίζει το επάγγελμα του συντηρητή.

Μέσα από τη συγκεκριμένη ενότητα τίθενται και απαντιούνται ερωτήματα, όπως: Ποια είναι η διαδρομή ενός έργου τέχνης στον χρόνο; Ποια η ιστορία του επαγγέλματος του συντηρητή; Τι σημαίνουν οι έννοιες προληπτική συντήρηση, συντήρηση και αποκατάσταση; Ποιες οι διαφορές και ποιες οι ομοιότητες τους; Ποια είναι η νομοθεσία (νομοθεσία, χάρτες και κώδικας δεοντολογίας) που διέπει την προστασία και αποκατάσταση ενός έργου τέχνης; Όλα αυτά είναι ερωτήματα που αφορούν έναν εκπαιδευόμενο στην ειδικότητα της συντήρησης της πολιτισμικής κληρονομιάς. Μέσα από τη συγκεκριμένη υποενότητα, ο εκάστοτε εκπαιδευόμενος αποκτά μια ολοκληρωμένη γνώση για το θεσμικό πλαίσιο που στηρίζει το επάγγελμα της συντήρησης που οφείλει να έχει ένας συντηρητής προκειμένου να είναι ανταγωνιστικός στο αντικείμενο ειδίκευσης του.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ 2: Εκπαίδευση και προληπτική συντήρηση στην Ελλάδα και το εξωτερικό. Εισαγωγή στην υγιεινή και ασφάλεια

Η παρούσα διδακτική ενότητα αποτελείται από δύο μέρη. Το πρώτο μέρος επικεντρώνεται στον τομέα της εκπαίδευσης (σε όλες τις βαθμίδες, προπτυχιακό-μεταπτυχιακό-διδασκαλικό) στην ειδικότητα της συντήρησης και της προληπτικής συντήρησης τόσο στην Ελλάδα όσο και στο εξωτερικό. Το δεύτερο μέρος επικεντρώνεται στις αρχές υγιεινής και ασφάλειας που οφείλει να έχει ένα εργαστήριο συντήρησης αλλά και να ακολουθεί πιστά ένας συντηρητής έργων τέχνης τόσο για τον εαυτό του όσο και για το ίδιο το αντικείμενο. Παράλληλα, γίνεται και μια σύντομη αναφορά στις βασικές προδιαγραφές που απαιτούνται προκειμένου να δημιουργηθεί ένας κατάλληλος επαγγελματικός χώρος.

Όλα αυτά είναι θέματα που υποστηρίζουν έναν εκπαιδευόμενο στην ειδικότητα της συντήρησης της πολιτισμικής κληρονομιάς. Μέσα από τη συγκεκριμένη ενότητα, ο εκάστοτε εκπαιδευόμενος βρίσκει τις κατευθυντήριες προκειμένου να προχωρήσει ή να ολοκληρώσει τις σπουδές του, αλλά και να ξεκινήσει έναν ορθό σχεδιασμό του επαγγελματικού του βίου.

ΜΑΘΗΜΑ 2: Εισαγωγή στην τεκμηρίωση και καταγραφή των έργων τέχνης

ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ 1: Ψηφιακή καταγραφή: τεχνικές και μέθοδοι (video & διάλεξη)

Στην παρούσα ενότητα θα γίνει μία πρώτη εισαγωγή στην ψηφιακή καταγραφή των έργων τέχνης και ποιες τεχνικές και μεθόδους χρησιμοποιούνται σήμερα. Θα πρέπει επίσης να αποσαφηνιστεί ότι δεν θα παρουσιαστούν τρόποι-τεχνικές ψηφιοποίησης έργων τέχνης (π.χ. Scanning images κ.α.) ή άλλες τεχνολογίες όπου χρησιμοποιούνται για την ανάδειξη των

μουσειακών συλλογών (π.χ. virtual reality, διαδραστικοί οδηγοί κ.α.) επειδή δεν είναι ο σκοπός της συγκεκριμένης ενότητας. Παρόλα αυτά όλες αυτές οι τεχνολογίες ορισμένες φορές μπορούν να χρησιμοποιηθούν για μια πιο λεπτομερή ψηφιακή καταγραφή ενός έργου.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ 2: Φυσικοχημικές τεχνικές ανάλυσης οργανικών και ανόργανων έργων τέχνης

Σκοπός της παρούσας διδακτικής ενότητας είναι η εξοικείωση των εκπαιδευομένων με τις πλέον διαδεδομένες σύγχρονες αναλυτικές φυσικοχημικές τεχνικές που χρησιμοποιούνται ευρέως στο χώρο της συντήρησης και εν γένει των επιστημών που πραγματεύονται ζητήματα που αφορούν την πολιτισμική κληρονομιά. Στη συγκεκριμένη διδακτική ενότητα θα παρουσιαστούν γενικές πληροφορίες σχετικά με τις φυσικοχημικές τεχνικές και πιο συγκεκριμένα οι αρχές που διέπουν κάθε τεχνική, το εύρος λειτουργίας τους καθώς και τα πλεονεκτήματα-μειονεκτήματά τους.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ 3: Μελέτες αναλύσεων σε τέχνηρα: case studies

Σκοπός της παρούσας διδακτικής ενότητας είναι η επαφή των εκπαιδευομένων με μία ολοκληρωμένη διεπιστημονική μελέτη τοιχογραφιών με τον συνδυασμό διαφόρων φυσικοχημικών τεχνικών ώστε να είναι δυνατή η εξαγωγή περισσότερης πληροφορίας. Σε αυτή την ενότητα οι εκπαιδευόμενοι θα δούνε τα βήματα που ακολουθούνται για την διεπιστημονική αυτή προσέγγιση καθώς και τους περιορισμούς που διέπουν κάθε μία από τις τεχνικές.

ΜΑΘΗΜΑ 3: Καταγραφή παθολογία φθορών: αίτια και αποτελέσματα

ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ 1: Οργανικά υλικά (ύφασμα, χαρτί)

Στην παρούσα διδακτική ενότητα θα παρουσιαστούν οι τύποι των φθορών (κείμενο και ανάλογο φωτογραφικό υλικό) όπου καταγράφονται σε δύο ευαίσθητα οργανικά υλικά, όπως είναι το ύφασμα και το χαρτί. Λαμβάνοντας υπόψη τις δύο προηγούμενες ενότητες, ιδιαίτερα δε με την παρουσίαση των τεχνικών ανάλυσης- καταγραφής των τέχνηρων, ο εκπαιδευόμενος μπορεί να τα χρησιμοποιήσει για να καταγράψει και να ανακαλύψει τις φθορές πάνω στις επιφάνειες των έργων.

Μέσα από την παρούσα ενότητα, ο εκάστοτε εκπαιδευόμενος αποκτά μια ολοκληρωμένη γνώση για το συγκεκριμένο πεδίο και μέσω της περαιτέρω μελέτης και προτεινόμενης

βιβλιογραφίας κατανοεί τους παράγοντες των φθορών σε αυτά τα δύο οργανικά υλικά (ύφασμα και χαρτί).

ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ 2: Οργανικά υλικά (ξύλο, δέρμα)

Στην παρούσα ενότητα θα παρουσιαστούν οι τύποι των φθορών (κείμενο και ανάλογο φωτογραφικό υλικό) όπου καταγράφονται σε δύο οργανικά υλικά όπως είναι το ξύλο και το δέρμα. Λαμβάνοντας υπόψη όσα έχουμε ήδη διδαχθεί, ιδιαίτερα δε με την παρουσίαση των τεχνικών ανάλυσης- καταγραφής των τέχνηργων, οι εκπαιδευόμενοι μπορούν να τα χρησιμοποιήσουν για να καταγράψουν - ανακαλύψουν τις φθορές πάνω στις επιφάνειες των έργων.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ 3: Ανόργανα υλικά (μέταλλο, κεραμικό)

Η συγκεκριμένη διδακτική ενότητα έχει ως στόχο να εισαγάγει τους εκπαιδευόμενους στους γενικούς παράγοντες φθορών δύο ανόργανων υλικών όπως είναι το μέταλλο και το κεραμικό και όπως όλα τα υλικά, με διαφορετική ευαισθησία το ένα από το άλλο στους παράγοντες φθοράς. Βέβαια, αυτή η κατηγορία των υλικών είναι λιγότερο εύθραυστη στους γενικούς παράγοντες φθοράς ακόμη και σε ανασκαφικό περιβάλλον εν αντιθέσει με τα οργανικά υλικά όπου έχουμε ήδη παρουσιάσει. Εξ ου και ο μεγάλος αριθμός ευρημάτων αυτών των υλικών στις ελληνικές ανασκαφές. Τέλος, θα παρουσιάσει, όπως και στα άλλα υλικά, αρχικά τους τρόπους και τα υλικά κατασκευής κατανοώντας την κατασκευή τους και μετά τους τύπους μέσω συγκεκριμένων χαρακτηριστικών.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ 4: Μεικτά υλικά (φωτογραφία, κέρινα ομοιώματα)

Στην παρούσα διδακτική ενότητα επιλέχθηκαν δύο μεικτά υλικά, όπως η φωτογραφία και τα κέρινα ομοιώματα. Και τα δύο υλικά χρήζουν ιδιαίτερης διατήρησης μέσω της επεμβατικής και προληπτικής συντήρησης. Σκοπός της διδακτικής ενότητας, όπως και στα άλλα οργανικά και ανόργανα υλικά, είναι αρχικά να γίνει η παρουσίαση της κατασκευής τους και μετά να παρουσιαστούν οι παράγοντες των φθορών τους.

Μέσα από την ενότητα αυτή, οι εκπαιδευόμενοι αποκτούν μια ολοκληρωμένη γνώση για το συγκεκριμένο πεδίο και μέσω στους περαιτέρω μελέτης και προτεινόμενης βιβλιογραφίας κατανοούν στους παράγοντες των φθορών σε αυτά τα δύο διαφορετικά υλικά.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ 5: Μελέτες φθορών σε τέχνηργα: case studies

Στην παρούσα ενότητα επιλέχθηκαν οργανικά, ανόργανα και μεικτά υλικά όπου φέρουν συγκεκριμένους τύπους φθορών. Σκοπός της διδακτικής ενότητας είναι η ταυτοποίηση των

φθορών και η πιθανή αιτιολόγηση τους από τους εκπαιδευόμενους. Με αυτήν τη διδακτική ενότητα κλείνει και η παρουσίαση της παθολογίας των φθορών των οργανικών, ανόργανων και μεικτών κατασκευαστικά υλικών.

ΜΑΘΗΜΑ 4: Εισαγωγή στις περιβαλλοντικές συνθήκες

ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ 1: Εισαγωγή στην περιβαλλοντική διαχείριση-παγκόσμια υπερθέρμανση

Η αλλαγή του κλίματος έχει επηρεάσει τα πάντα, όπως είναι το περιβάλλον, την κοινωνία, την οικονομία και τον πολιτισμό. Τα μνημεία και τα έργα τέχνης βρίσκονται σε μια μεγάλη απειλή για την μελλοντική διατήρησή τους για τις επόμενες γενεές. Στην παρούσα ενότητα θα παρουσιαστούν οι επιπτώσεις της αύξησης των παγκόσμιων συνθηκών στον πολιτισμό και συγκεκριμένα στα έργα τέχνης, όπως διάβρωση λόγω πλημμύρων, καταστροφή των οργανικών υλικών από έντομα κ.α. Καθώς η Ευρώπη πρωτοστατεί στην διατήρηση και προστασία του περιβάλλοντος μέσω συγκεκριμένων διακηρύξεων και δράσεων, εμείς που ασχολούμαστε με τον πολιτισμό και την διατήρηση των έργων τέχνης θα πρέπει επίσης να είμαστε σε εγρήγορση και προσοχή στην άμεση απειλή των κλιματολογικών απειλών.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ 2: Υγρασία & Θερμοκρασία

Μέσα από την παρούσα διδακτική ενότητα οι εκπαιδευόμενοι θα αποκτήσουν ολοκληρωμένη γνώση για δύο σημαντικούς παράγοντες του μικροκλίματος ενός μουσείου, όπως είναι η θερμοκρασία και η υγρασία.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ 3: Αντινοβολία & φωτοξείδωση

Ο σκοπός του τεχνητού φωτισμού είναι να δημιουργηθούν ευνοϊκές συνθήκες για την σωστή και κατάλληλη προβολή των έργων. Σε τεχνητό φωτισμό, όλα τα αντικείμενα φαίνονται διαφορετικά από το φως της ημέρας. Αυτό οφείλεται στο γεγονός ότι αλλάζει η θέση, η φασματική σύνθεση και η ένταση των πηγών ακτινοβολίας.

Μέσα από τη συγκεκριμένη ενότητα, οι εκπαιδευόμενοι αποκτούν μια ολοκληρωμένη γνώση για τον τρίτο σημαντικό περιβαλλοντικό παράγοντα όπως είναι η ακτινοβολία και τις χημικές διεργασίες που πραγματοποιούνται στα κατασκευαστικά υλικά. Στη συγκεκριμένη ενότητα συμπεριλαμβάνεται και η ακτινοβολία προερχόμενη από τον φωτογραφικό φακό και φώτα του φωτογράφου ή του επισκέπτη.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ 4: Επικαθίσεις & ρύποι

ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ 5: Μέθοδοι καταγραφής- ρύθμισεις περιβαλλοντικών παραμέτρων:αξιολόγηση αποτελεσμάτων

ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ 6: Virtual tour σε Μουσείο:καταγραφή προβλημάτων

ΜΑΘΗΜΑ 5:Προθήκες για έργα τέχνης: υλικά και τρόποι έκθεσης

ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ 1: Πτητικές Οργανικές Ενώσεις (VOCs)

ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ 2: Τύποι & υλικά προθηκών: τα 'καλά' και τα 'άσχημα'

ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ 3: Τρόποι έκθεσης οργανικών υλικών (ύφασμα, ξύλο, χαρτί)

ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ 4: Τρόποι έκθεσης ανόργανων υλικών (μέταλλο, κεραμικό, τοιχογραφία)

ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ 5: Case studies

ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ 6: Τρόποι αποθήκευσης οργανικών υλικών: τεχνικές & υλικά (video)

ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ 7: Τρόποι αποθήκευσης ανόργανων υλικών: τεχνικές & υλικά (video)